

OPINIÓ 7 desembre 2014 2.00 h

EL TÒPIC ÉS MESQUÍ, PERVERS I PROFUNDAMENT ABSURD

L'interès inconfessable dels catalans

F. XAVIER VILA

Un dels llocs comuns més desafortunats del supremacisme castellà és aquell que afirma que la defensa del català és en realitat una argúcia dels autòctons per reservar-se per a ells els llocs de treball més atractius i excloure'n “els altres espanyols”.

El tòpic és mesquí, perquè si alguna cosa ha caracteritzat la defensa de la llengua és el desinterès amb què milers de persones s'han sacrificat per un objectiu que no els produïa cap benefici material. És fal·laç, perquè, com és fàcilment demostrable, Catalunya sovint ha instal·lat al capdavant de les seves més altes institucions –des de la presidència de la Generalitat fins a la del Barça, passant per la direcció de les institucions empresarials, de les sindicals, etc.– persones nascudes fora del país. I és que les llengües s'aprenen, i els espanyols tenen la mateixa capacitat biològica per aprendre llengües que tothom..., si en tenen ganes. El tòpic també és pervers, perquè suggereix que a Catalunya es viu una situació de discriminació racial acusada quan, segons el recent estudi *Créixer a Espanya*, dirigit per un equip no català que usa dades de Madrid i Barcelona, “les dades [a les dues ciutats] posen de manifest que les percepcions de discriminació entre els fills dels immigrants són ben escasses. A l'edat mitjana de 18 anys, només el 5% de

**Potser va sent
hora que els
unionistes
comencin
a demanar-se
honestament
què ha fet
malament el
projecte na-
cional espanyol**

la mostra declarava haver sofert alguna discriminació «sovint o molt sovint» (Aparicio i Portes 2014: 191). I, finalment, el tòpic és profundament absurd, perquè qui afirma que el català es protegeix només per interessos egoistes hauria d'afirmar, tot seguit, que el blindatge constitucional del castellà, molt més contundent que el del català, és l'acte suprem d'egoisme del règim lingüístic espanyol i, per tant, hauria exigir-ne immediatament l'abolició.

Malauradament, el tòpic de l'interès inconfessable té profundes arrels en el sentit comú espanyol més enllà de les tribunes polítiques, i per això sol tenir acollida fins i tot més enllà de la *caverna*. D'una banda, aquest tòpic es fonamenta en l'estereotip racista àmpliament difós per les Espanyes que atribueix als catalans un egoisme desmesurat –*se lo quedan todo*– i una avarícia sense límits d'arrels probablement antisemites en què el català adopta el paper del jueu expulsat el 1492. D'altra banda, quan es projecta sobre la necessitat de saber català per treballar a l'administració catalana, el tòpic entronca directament amb aquella idea tan espanyola segons la qual la feina de funcionari és un lloc de treball segur al qual tothom hauria de poder aspirar, més que no pas un servei a la societat. Una concepció patrimonial de les institucions de la qual es deriven tant la figura de l'opositor professional com l'expressió certament curiosa *oferta de empleo público* amb què l'administració fa saber la seva necessitat de cobrir unes places específiques de servidor públic.

Totes aquestes consideracions vénen al cas perquè, enmig del procés d'emancipació nacional, es tornen a alçar veus que reprenen el tòpic de l'interès inconfessable per recriminar als espanyols nacionalment més tebis: “Ho veieu? La introducció del català només va ser una argúcia per evitar que els (bons) espanyols poguessin venir a Catalunya. Si hi hagués molts més mestres, molts més professors, molts més metges vinguts de fora, els separatistes no ho tindrien tan senzill!” Concedim, perquè sembla raonable, que si tots els parlamentaris i tots els funcionaris públics de Catalunya fossin nascuts fora del país, el procés seria molt més complicat. Ara bé, és

curiós que els seus propagadors no s'adonin de la conseqüència, devastadora per als seus fins, d'aquest argument: si l'única via que té Espanya per evitar la independència de Catalunya és fer que s'hi traslladin contínuament milers de persones, no deu ser que Espanya té algun problema amb els catalans? Tan poc atractiva és l'opció unionista que necessitaria actuar com fa la Xina al Tibet, fomentant-hi l'arribada de ciutadans lleials per tal d'ofegar els autòctons, quasi per definició *desafectos*? Potser va sent hora que, en comptes d'empescar-se teories conspiratòries, els unionistes comencin a demanar-se honestament què ha fet malament el projecte nacional espanyol perquè tants i tants catalans d'adopció i tants fills de la immigració decideixin dir, calmadament, “adéu, Espanya”.